

निघात पु० नि+हन-भावे घञ् । १। आहने अन्त्यक्षरेषु
२। अन्त्यक्षरेषु अदात्तादिह्रस्वपूर्वके अतुदात्तकारणे च
कर्मेणि घञ् । अतुदात्ते ऋरे “ब्रह्मन्वाक्ये निघातयु-
द्धदक्षदादेशाः” वार्त्ति० । “अदात्तादिह्रस्वपूर्वकअतुदात्त-
कारणं निघातः” मनोरमा । “आनिघातकठिनाङ्गुलि-
त्वचो” रघुः । [वातिन्वाम् उपादिकोषः ।

निघाति पु० निहृयतेऽनवा निहृन्-इज् कृत् । चोड-
निघृष्ट लि० नि+इह-कन् निपा० । १। ऋरे २। तन्मात्रेण च
उज्ज्वलं कर्मेणि कन् । १। ऋरे निघृष्टः ।

निघ्न लि० निहृयते नि+हन-घञर्थे क । १। अधोने अमरः ।
निघ्नत्वात् तस्य तत्त्वाम् “निघ्नस्य मे भर्तृनिदेशरौ-
प्यम्” रघुः । २। आहते १। पूरिते च “स्वाप्तोऽन्त्यवर्गो दिगु-
पान्त्वनिघ्नः” ङीष्ठा । “पुनर्द्वादपनिघ्नाच्च भभते यत्फक्”
गुप्तेः” छर्वणि । छर्वण्ये १। अनरण्यस्यते यपभेदे ३० ।
“अनरण्यस्यतो निघ्नो निघ्नपुत्रो बभूवतः” हरिवं० १। ७५० ।
अनमितपुत्रे १। यपभेदे च “अनमितपुत्रो निघ्नो निघ्नस्य
त बभूवतः” हरिवं० १। ६५० । [इत्यप् ।

निघ्नृ पु० दानवभेदे “निघ्नृस्य निघ्नृभ्यश्च” निघ्नृभ्यश्च
निचय पु० नि+चि-भावे ञच् । १। मूढे २। अवयवादीनां
सहस्रये २। निचये च यन्त्रे । “अण्मासनिचयो वा
ह्यात् ब्रह्मानिचय एव वा” मनुः कर्मेणि ञच् । ३। नि-
चोयमाने अवयवादिना वर्द्धमाने “सर्वे ज्ञयान्ता नि-
चयाः पतनान्ताः सहस्रयाः” भा० ङी० २। ४० । नोप्या०
कृतादिना चतुर्थे त० ष० । निचयकृत निचयोक्तं लि० ।

निचयक लि० निचये कुशलः आकर्षा० कन् । निचये कुशले
निचाय पु० नि+चि-परिमाणाख्यायां घञ् । राज्ञोक्तं
धान्यादौ “एकस्रष्टुहनिचायः अत्र राज्ञोक्तत्वेन
सहस्रायिनां परिच्छित्तिगम्यते” सि० की० ।

निचि पु० नि+चि- वा० ङि । गोकर्णशिरोदेशे रमणः ।
निचिकी स्त्री निचिना कायति शोभते कै-च गौरा०
ङीष् । उत्तमायां नवि नैचिक्याम् शब्दार्थेणि ।

निचित लि० नि+चि-क्त । १। आहते २। पूरिते ३। ऋणीये ४। नि-
मिते च हेमच० । ५। नदीभेदे स्त्री “कोशिकी निचितां
कृतां निचितां बोहृतादिषीम्” भा० भी० ६। ५० ।

निचिर् न० नितरां चिरः प्रा० ष० । १। अतन्निचिरकाळे २। तद-
र्चिनि लि० “प्रसू ज्येष्ठं निचिराभ्याम्” ऋ० ६। १। २६।

निचुम्पण पु० निचमनेन पूर्यते नीचैरक्षिन् कषलि दधतीति
वा २। ५० । १। ऋरे २। अ३। ऋरे च “बृहदोऽपि निचुम्पुच

उच्यते निचमेन पूर्यते । अथर्ववोऽपि निचुम्पुच उच्यते
नीचैरक्षिन् कषलि नीचैर्दधतीति वा । नीचं कुचो-
तीति वा” निरु० ५। १८। “अथर्ववो निचुम्पुचो भवति”
तद्वृत्ता श्रुतिः “अथर्ववो निचुम्पुच निचैरक्षि निचु-
म्पुचः” यजु० ३। ४८ “निचुम्पुच पुप मन्दायां गतौ
नितरां चोपति मन्दं गच्छति निचुम्पुचः । उच्यते यो
समागमच । ब्रह्मा नीचैरक्षिन् कषलि नीचश्चन्द्रेण
कर्मे कुर्वन्त्यवभयो निचुम्पुचः । “वीचसूचप्रपञ्चुचे-
त्वादिना नीचैः शब्दोपपदात् कषतेः कप्रत्ययान्तो
निपातः धातोः प्रत्याय उपपदस्य निचुम्पुच निपा-
तितः । तथा विद्यावच्छिन्ना विद्या त्वं निचैरक्षि नि-
तरां चरतीति निचैरः । नितरां नमनशीलोऽपि तथा-
अत्र निचुम्पुचो भव मन्दनमनो भव” वेददी० ।

निचुल पु० नि+चुल-क । १। हृत्पदस्य अमरः । २। वेत-
वृक्षे राजनि० । “स्नानादन्नात् वरवनिचुलादुत्पतो-
दहृत्पदः अम्” मेघ० ।

निचुलक न० नि+चुल-वा० कन् । १। बोधेशोकाकृतिसङ्गाहे
निचोक्तं हारा० । २। द्विजान्त्ये ३। ङी० शब्दार्थेणि ।

निचेय लि० नि+चि-वत् । आचोयमाने क्षियां टाप् ।
आङि त क्षियां शार्ङ्गरेवा० ङीष् । आनिचेयी

निचेर पु० नि+चर-उन् वा० आदेशेऽङ् । नितरां चरणीये
“अथर्ववो निचुम्पुच निचैरक्षि निचुम्पुचः” यजु० ३। ४८

निचोल पु० नि+चुल-ञच् । १। प्रकटपटे वेन शब्दादि प्रक्या-
यते तस्मिन् अमरः २। दोषिकाद्यावरणवच्छे ३। स्त्रीपिधा-
नपटे च हेमच० । “शीघ्रं नीचनिचोक्तम्” नीतयो०

निचोलक पु० निचोक्त इव कायति कै-च । १। बोधेशोका-
कृतिसङ्गाहे कृपांश्चे हेमच० । [लि० ।

निच्छवि पु० निजटा कविरत्न । (लि०) तोरभुक्तदेये
निच्छवि पु० ब्राह्म्यात् क्षत्रियात्पथर्ष्यामास्तृपथे जातिभेदे

“अहोमहस्य राजन्यात् ब्राह्म्यात् विच्छविरेव च” मनुः
तिज लि० नितरां जायते नि+जन-ङ् । १। सकोये २। निचये च

अमरः । “वेनागजेन मघितस्य निजप्रसूनैः” भावः ।
१। आभावे “आसं बह निजम्” आय ङीष्ठा०

निजघास पु० पार्वत्या रोषवभूते गणभेदे “निजघासो
चक्षुषेण स्यात्कारणः प्रशोषणः” हरिवं० १। ६८५० ।

निजघ्नि लि० नि+हन-कि दित्वम् । नितरां हननशीले
“अथा निजघ्नोदसा” ऋ० ६। ५। १२ ।

निजघृति स्त्री शान्दीपत्ये १। नदीभेदे तदुपक्रमे “एतेषां